

Pensions de jubilació: una bomba retardada

El sistema de protecció social francès està molt més desenvolupat que l'espanyol. Algunes traves amb què es podria trobar l'estat espanyol ja s'han superat, però el futur, amb una població cada vegada més envellida, planteja incògnites.

El sistema francès de protecció social, com l'espanyol, és dels dits "per repartiment", per oposició a l'altre gran model, el de "capitalització", instaurat al món anglosaxó. En el primer dels casos, el model s'articula d'acord amb la solidaritat intergeneracional, és a dir, que el treballador cotitza per pagar les pensions de jubilació dels qui ja han acabat els seus anys de treball. La fórmula és bona sempre que l'equilibri demogràfic no ho distorsioni tot –l'estat espanyol és un país que envelleix molt, França té des de fa deu anys un dels índex de natalitat més alts d'Europa– i, sobretot, sempre que el nombre d'aturats no faci inútil l'esforç dels que sí que tenen feina.

L'atur a França se situa oficialment al voltant del 8,3% i afecta més de 2 milions de persones. Aquest col·lectiu rep el corresponent subsidi, i hi ha uns altres 1,5 milions de francesos que reben l'RMI, un subsidi equivalent a la meitat del salari mínim i del qual poden beneficiar-se o bé els que mai han trobat un primer treball i tenen més de 26 anys o bé els que estan sense feina i han perdut ja el dret a rebre subsidi. En total, es calcula que un 12% de la població francesa viu amb menys del 60% del sou mitjà d'un compatriota.

La qüestió de les pensions de jubilació és delicada. El 1991, el primer ministre de l'època, Michel Rocard, no es va atrevir a fer una reforma global del sistema de protecció social. Segons ell, el dossier de les jubilacions era capaç "d'emportar-se per endavant un, dos, tres o més governs". Va inventar un

nou impost per finançar les pensions: la dita CSG, la contribució social generalitzada, que grava no sols les rendes del treball sinó també les del capital.

El 1994, Edouard Balladur va establir que els treballadors del sector privat només tindrien dret al cent per cent de la pensió corresponent si havien treballat –i cotitzat– durant 160 trimestres –abans 150– i que el càlcul d'aquella es faria prenent en consideració el sou dels millors 25 anys. Els funcionaris i els treballadors de certes empreses públiques –EDF (electricitat), GDF (gas) o SNCF (ferrocarrils)–, com també els miners i altres oficis estimats com especialment perillosos o fatigants, tenen dret a règims especials. Els funciona-

ris, pel simple fet de ser-ho, poden jubilar-se després de 37 anys de treball. I en el cas d'EDF, GDF, SNCF o de la mineria n'hi ha prou amb 25 anys d'antiguitat a l'empresa i haver fet els 55 (52,5 els pescadors, 50 com a mínim els miners i militars)

Una reforma aprovada el 2003 i que no s'aplicarà plenament fins a partir del 2008 fa que el sector públic, per tenir dret a la pensió màxima, també haurà d'haver treballat els mateixos 160 trimestres. En queden exclosos el oficis especialment durs i els règims especials, és a dir, els d'EDF, GDF o SNCF.

Actualment, l'edat mitjana en què el francès es jubila és de 59 anys. El resultat és que només un 37,9% de les persones que tenen entre 55 i 64 anys treballen a França al mateix temps que un 22,5% dels joves de menys de 24 es troben a l'atur. El període actiu –i de cotització– és, doncs, molt reduït.

El nombre d'anys que caldrà treballar passarà de 40 a 41, gradualment, d'aquí al 2012. Però amb això no es resol el problema, ja que si les caixes que gestionen les pensions de jubilació ja tenen ara un dèficit important, quan hi ha 2,5 persones que treballen per cada jubilat, la situació serà molt més greu entre 2020 i 2050, quan hi haurà 1,3 o 1,4 actius per cada pensionista.

*Octavi Martí
París*

